

צילום: רותי תובל

WATCH מחסום

דוח שנתי 2015

لا للحواجز
לא למחסומים

נשים נגד הכיבוש ולמען זכויות אדם
نساء ضد الاحتلال ومن أجل حقوق الانسان
Women against the Occupation and for Human Rights

תוכן עניינים

אודות מחסום Watch	4
2015	5
צפייה במחסומים	6
אזור ירושלים	7
דרום הגדה המערבית (חברון ודרום הר חברון)	12
אזור המרכז	16
צפון הגדה המערבית	22
בקעת הירדן	24
התמודדות עם הביורוקרטיה של הכיבוש	30
בתי המשפט הצבאיים	34
מחסום Watch פונה לציבור	35
תקשורת	41
מבנה הארגון	43
ייצוג משפטי	44
התורמים ב-2015	44

רדיפת ארגוני זכויות אדם לא תסתיר עוולות ישראל

מאמר מערכת הארץ

17.12.2015

”אל מול המנהיגים הישראליים, המחזקים במדיניותם את שמה הרע של ישראל בעולם, מפיצים ארגוני זכויות האדם אור קטן אך משמעותי, ששומר על הגחלת הדמוקרטית. יש לשמור עליהם מכל משמר, לתרום לפעילותם ולהצטרף לשורותיהם. זהו מאבק על דמותה של האזרחות הישראלית אל מול הנהגה שיצאה למסע ציד נגד מי שמנסים להגן על זכויות הציבור.”

אודות מחסום Watch

"נשות מחסום Watch לא רק מחסומים, אלא השגת אישורי עבודה לעובדים, הסרת מניעות של מנועי שב"כ, טיפול בבתי משפט, תיעוד ופרסום."

ורד ביתן, אמנית

"למחסום Watch מגיעה התייחסות הרבה יותר רצינית, כי הוא עושה את מה שכולנו בוחרים לא לעשות, וזה להסתכל לכיבוש בלבן של העיניים. לראות אותו על כל כיעורו. לזהות מה הוא עושה לילדינו ובעצם כבר לנכדינו. לראות מה עשה במשך השנים לחברה הישראלית."

סימה קדמון

מחסום Watch הוא ארגון מתנדבות אשר חברותיו – נשים ישראליות – הן פעילות שלום מכל מגזרי החברה. אנו מתנגדות לכיבוש הישראלי בשטחים הפלסטיניים, לגזל אדמות פלסטיניות ולמניעת זכויות אדם מן הפלסטינים. אנו דוגלות בזכותם של פלסטינים לנוע בחופשיות על אדמתם ומתנגדות למשטר המחסומים המגביל קשות את חיי היומיום של הפלסטינים.

מאז 2001 אנו פוקדות את המחסומים ומדווחות על הכיבוש. מדי יום ביומו אנו ניצבות במחסומי הגדה המערבית, לאורך גדר ההפרדה, במחסומים החקלאיים, בבתי המשפט הצבאיים ובכפרים פלסטיניים. אנו מתעדות את שאנו רואות ואת שמדווחים לנו פלסטינים מקומיים.

בתצפיות, בדוחות, בסרטים, בתצלומים ובסיוורים שלנו אנו שואפות להשפיע על דעת הקהל בישראל ובעולם על ידי תיעוד ואימות של התנאים הבלתי-אפשריים עמם מתמודדים פלסטינים הנתונים תחת הכיבוש הישראלי – תנאים המכרסמים בערכי הדמוקרטיה וגם במרקם החברה הישראלית עצמה. אנו מנסות להקל על רגשות התסכול והמצוקה של פלסטינים בכך שאנו מציעות עזרה ככל שרק ניתן.

ליצירת קשר:

אתר האינטרנט שלנו: <http://www.machsomwatch.org>

פייסבוק: <https://www.facebook.com/machsomwatch>

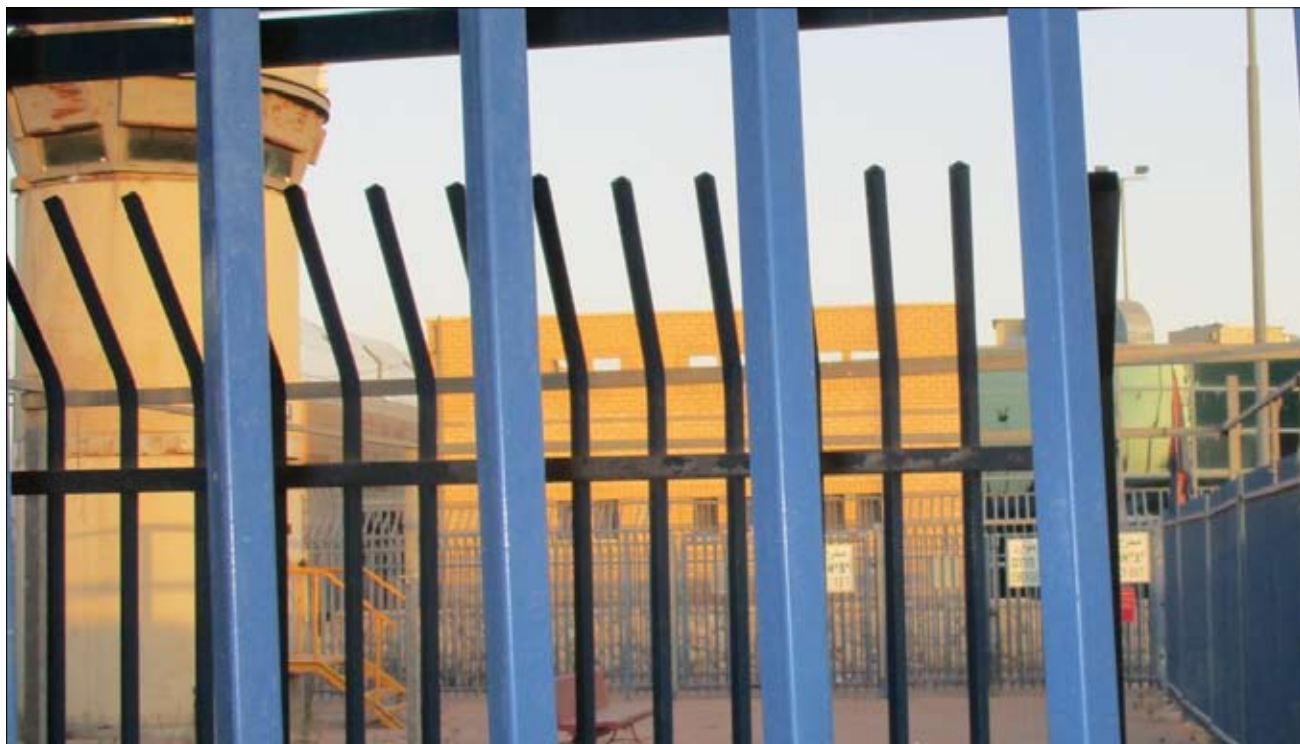
דואר אלקטרוני: friendsofmachsomwatch@gmail.com

2015

- 👁 **ב-2015** ציינה מדינת ישראל עשרים שנה לרצח ראש הממשלה יצחק רבין, אשר חתם על הסכמי אוסלו ושילם על כך בחייו.
- 👁 **ב-2015** המשכנו לראות בתוך ישראל הידרדרות מתמשכת בהתייחסות לכל הסכם שלום שהוא עם הפלסטינים.
- 👁 **ב-2015** אלימות גוברת ומוות בידי ישראלים ופלסטינים משתקים את חיי היומיום ומייצרים תחושת פחד ובהלה בשני הצדדים.
- 👁 **ב-2015** המשיכו פלסטינים להתייצב בתורים ארוכים להמתנה של שעות בלילה על מנת שיוכלו לחצות מחסומים אל תוך ישראל כדי לעבוד לפרנסת משפחותיהם.
- 👁 **ב-2015** המשיכו כוחות הצבא וחברות אבטחה ישראליות פרטיות להחזיק אלפי פלסטינים בהמתנה במחסומים כי זמנם של הפלסטינים (בעיני ישראלים) גמיש ביותר.
- 👁 **ב-2015** המשיכו כוחות הצבא וחברות אבטחה ישראליות פרטיות להציק לחברות מחסום Watch בעמדהן לצפות במחסומים ובשערים החקלאיים.
- 👁 **ב-2015** המשיך הצבא הישראלי להרוס כפרים ומאהלים בבקעת הירדן.
- 👁 **ב-2015** אילצו ממשלת ישראל, עיריית ירושלים וצה"ל כ-370,000 פלסטינים תושבי ירושלים לעבור במחסומים כדי לצאת משכונות מגוריהם ולהיכנס אליהן, כתגובה על גל הדקירות בירושלים.
- 👁 **ב-2015** קידמה ממשלת ישראל, שנבחרה בתחילת השנה, חקיקה בניסיון להשתיק את פועלנו כמו גם את מלאכתם של ארגונים ישראליים אחרים המתנגדים לכיבוש..

צפייה במחסומים 2015

סה"כ 1,122 משמרות / 2,519 השתתפויות של חברות

צילום: תמר פליישמן

הצפייה במחסומים היא פעילות הליבה של תנועת מחסומים Watch. צפינו ודיווחנו מהמחסומים מאז הקמת התנועה בשנת 2001, שם התנועה מבטא את חשיבות הפעילות הזאת. חברות מחסומים Watch נוסעות למחסומים באזור ירושלים, באזור דרום הגדה, באזור צפון הגדה, באזור המרכז ובאזור בקעת הירדן. כמעט כל יום בשנה יש במחסומים ברחבי הגדה לפחות שתיים שלוש משמרות לאורך היום.

המתנה ארוכה בתנאים קשים עקב עומס יתר וחוסר יעילות ממשיכה להיות הבעיה העיקרית במחסומים הגדולים. לאורך השנה דיווחו חברות מחסומים Watch על תורים ארוכים, מעברים שאינם נפתחים בזמן או בכלל, חיילים ישנים, העברת האנשים בקבוצות קטנות בלבד גם בשעות לחץ ואי פתיחת שערים "הומניטאריים" עבור חולים, נכים, זקנים נשים וילדים.

בשנת 2015 נתקלו חברות מחסומים Watch ביחס עוין מצד החיילים או אנשי חברות הביטחון האזרחיות. נדרשנו לעתים קרובות להציג תעודות זהות, ומדי פעם גם נערכו חיפושים בתיקינו ובמכוניותינו. במחסומים דרשו מאתנו לעזוב את מקום הצפייה שלנו בטענה שאנו "בשטח עוין" או באזור ביטחון, (למרות שפלסטינים עוברים שם ונמצאים שם כל הזמן) או מפני "שנגרום לבעיות".

אזור ירושלים

369 משמרות / 802 השתתפויות של חברות

קלנדיה

צילום: תמר פליישמן

חברות מחסום Watch נוכחות בקביעות, צופות ומדווחות במחסומים הבאים באזור ירושלים: קלנדיה, אל-זיתים, ג'בע/ ליל, מחנה פליטים שועפט, אל-זעים, ואדי נאר (קונטיינר) סוואחרה אל-שארקיה, שייח' סאעד, בית לחם (מחסום 300) נעלין ומכבים, על כביש 443, ולעתים רחוקות יותר בביתר ואל-גייב (גבעת זאב). המתנדבות מגיעות גם למת"ק (מנהלת תיאום וקישור) עציון, שם הן פוגשות ומיעצות לפלסטינים שמצאו עצמם "מנועים". השנה הגיעו מספר משמרות שלנו גם למת"ק יריחו, המשמש כל יום כ-50 פלסטינים, נוכחנו שכמה מהפלסטינים הממתינים בבית לחם הגיעו מג'נין, הנמצאת בקצה השני של הגדה, ושמחו לקבל סיוע מחברות מחסום Watch. מת"ק בית לחם מהווה יעד נוסף למשמרות ירושלים.

בחודש אוקטובר, כאשר גבר גל האלימות בירושלים, חולקו לפתע שכונות פלסטיניות ויהודיות ע"י חסימות דרכים ומחסומים חדשים. מתנדבות מחסום Watch הגיבו מיד למצב והתארגנו כדי להגיע (גם מאזור המרכז) למחסומים אלה.

חברת MW מיכאלה רהט מתארת את אחת המשמרות.

ירושלים של מחסומים, של חושך ואין אור

מיכאלה רהט

צילומים: אנלין קיש

צילום: מיכאלה רהט

אנחנו נוסעות ולא מאמינות למראה עינינו: מחסומים ועוד מחסומים. הפעם באמת ירושלים מחולקת. אנחנו נוסעות ומגלות מחסומים חדשים בכל פינה. אום טובא, א-טור, צור באהר, ג'בל מוכאבר, שיח גיאר, עיסאווייה ועוד ועוד. הלב נחמץ, ואנחנו מתמלאות דאגה לידידינו החיים מעבר למחסומים. עולים הרהורים קטנים על כך שהמכולת בשכונה הערבית, בה נהגנו לערוך קניות בשבת, נמצאת כעת מעבר להרי החושך.

יום לפני כן חזרתי מחופשה מהנה באיטליה. טלפון מחברה לארגון ולמחרת אנחנו כבר במחסומים. נכנסות לצור באהר ורואות טור מכוניות אין סופי הממתין לעבור בידוק במחסום. נסענו ונסענו והטור לא נגמר. הרחוב המרכזי הצר של השכונה לא יכול להכיל את עומס התנועה והחיים הופכים לסיוט מתמשך. כאוס תחבורתי מסכן חיים. נעמדנו בסוף הטור והמתנו שעה וארבעים דקות עד שעברנו את המחסום, וזאת שלא בשעת העומס.

ארבעה מחסומים מכתרים את עיסאווייה. הכניסה הראשית נחסמה לכלי רכב. וכך, מדי בוקר נהר של ילדים מכל הגילאים הולך במעלה ההר אל מעבר למחסום. מובן שצריך לצאת מהבית בשעה מוקדמת מאוד על מנת להגיע בזמן ללימודים. ואני נזכרת בתלמידיי בעיר המערבית שהגיעו תוך דקות ספורות מביתם המוגן אל שערי בית ספר, עד כמה היה קשה להם שלא לאחר. שני עולמות, לפעמים במרחק של

רחוב אחד זה מזה. קשיש שרגליו נפוחות והוא בקושי יכול ללכת, נתמך משני צדדיו על ידי נכדיו נגרר כך יומיום בדרכו לדיאליזה לבית החולים.

במחסום אחר ממתינים כלי רכב המסיעים תלמידי חינוך מיוחד. נכים בכיסאות גלגלים, מפגרים, וסובלים מבעיות שונות וקשות. לנהגים יש אישור מטעם העירייה לעבור את החסימה, אך ללא הועיל. החיילים לא מסכימים שיזיזו את הבטונדות החוסמות. לבסוף הנהגים מתייאשים ועוזבים את המקום. כמה דקות לאחר מכן מגיע בולדוזר צה"לי ומזיז את הבטונדות. החנקנו את צעקת הזעם שבגרוננו. לא החיילים הם הכתובת למשטר הכיבוש.

מחסום שועפט קיים כבר כמה שנים למרות שהתושבים הגרים מעבר לו הם תושבי ירושלים המשלמים ארנונה בידוק כמונו. לאחרונה תנאי המעבר במחסום הוקשחו. אנחנו נעמדות בתור הממתינים לבידוק. דוחק, גוף נמחק ונמחץ אל גופים אחרים. אימהות נושאות עוללים בזרועותיהן מנסות לגונן עליהם. שעה המתנו כדי לעבור את המחסום. ולאנשי שועפט זהו מסע יומיומי. מורות ותלמידים מאחרים לבתי הספר, איזו דרך נוראה להתחיל יום לימודים, יום של עבודה! אין מעבר מהיר לאנשים חולים, הם עומדים וכאבם על פניהם. ברור לנו שהמחסום הזורע תסכול ושנאה לא תורם לביטחון תושבי ירושלים.

אנחנו חוזרות אל בתינו שבעיר המערבית בלב כבד. המוח עסוק בעיבוד המראות הקשים שחווינו, בעוד העין רואה אנשים הולכים ברחוב בנחת, בתי הקפה גדושים והחיים נראים טובים ומהנים. מי מהלוגמים קפוצ'ינו או מלקקים גלידה ברגע זה יודע את מציאות חייהם של תושבים אחרים במרחק כה קצר? האם הם מודעים לסבלם של התושבים הפלסטינים בעירם "המשותפת"?

מיכאלה רהט היא חברה פעילה ב-Watch מחסום מ-2001, שנת ההקמה של הארגון ויוצאת מדי שבוע למחסומים כמעט ברציפות. בוטניקאית בהשכלתה וחובבת צמחים וטבע בנשמחה. לימדה ביולוגיה בתיכון ועסקה בחינוך בירושלים.

כל פלסטיני העובר במחסום קלנדיה הידוע לשמצה, הוא סיפור שעוד לא סופר.
חברת מחסום Watch, תמר פליישמן, מספרת על שתי נשים שפגשה שם.

אחיות למחלה, שותפות לגורל

תמר פליישמן

נהייה וסואד במחסום קלנדיה

צילום: תמר פליישמן

נהייה וסואד תושבות רצועת עזה הכירו בביה"ח אל-נג'אח שבעיר נאבלוס, שם חלקו חדר ושם טופלו במחלת הסרטן.

את נהייה לוותה אחותה. את סואד אף אחד לא לווה. באה לבד. בבית החולים התיידדו השלוש והיו למעין משפחה. אחיות למחלה, שותפות לגורל.

כשהשתחררו מבית החולים ובידן הזמנה לטיפול הבא בעוד שבועיים נסעו יחד למחסום קלנדיה שממנו ורק ממנו אפשר לצאת מהגדה ולהמשיך את הדרך הביתה.

כשהתגברו על ריצת המשוכות שבדרך למשרד מת"ק: שערי המתכת הנעולים, חייל ששיקר וטען שמשרד המת"ק כבר סגור ושכלל היו צריכות ללכת ל-DCO שברמאללה ולא לכאן וגם על מרוץ הדקות בשעון, וביחוד אחרי שבמשרד המת"ק אמרו (לי): "אנחנו מטפלים בכולם בהומאניות ובהתחשבות" כשאפשר היה לחשוב שהקשה ביותר כבר מאחור הסתבר שהקשה ביותר רק מתחיל. נהייה ואחותה קיבלו אישור. סואד לא.

"צריכה לדבר עם האיש מהמוחבראת בעזה, תבואי מחר, עכשיו (השעה הייתה ארבע) סוגרים"

אופטימיות שבירה נשמרה כי אפשר עוד לדבר עם האיש מהמוחבראת במחסום ארז.
מהסככה שבפתח המחסום טילפנו ודיברו עם האיש מהמוחבראת שאמר שאין בעיה. אולי טעות
בקלנדיה? רק שהייתה בעיה, בעיה גדולה. כי ממחסום קלנדיה ששם החוליה האחרונה בשרשרת
שנותנת אישורים אמרו שסגור ושרק מחר.

כשסואד איבדה את התקווה היא איבדה את ההכרה.

כאילו צבא אחר פה בקלנדיה ושם במחסום ארז.

כאילו מוחבראת אחר פה בקלנדיה ושם במחסום ארז.

כאילו מחשב אחר פה בקלנדיה ושם במחסום ארז.

כאילו שאין מערכת טלפונים שמחברת בין קלנדיה למחסום ארז.

תמר פליישמן: מדי שבוע נוסעת תמר לתעד את המחסומים שבין ירושלים ורמאללה. תמר מתארת את עצמה באקטיביסטית שמתעדת את
הכיבוש בעיניים של אישה ישראלית – יהודייה.

דרום הגדה המערבית (חברון ודרום הר חברון)

120 משמרות / 238 השתתפויות של חברות

צילום: קובי וולף

בסתיו האחרון הפכו חברון ואזור דרום הר חברון למוקדים של אלימות. בחודש אוקטובר לא יכלו חברות מחסום Watch לצאת למשמרות שלהן באזור מסיבות ביטחוניות. הן החלו לצאת שוב, בצורה זהירה, בחודש נובמבר. לאורך כל השנה, עד תקופה קשה זו, צפו ותיעדו חברות מחסום Watch את המעבר במחסומים ואת חסימות המעברים בתוכי חברון עצמה, כמו גם את המחסומים של תרקומיא ושל סנסנה (מעבר מיתר). מחסומים אלה הם אפשרויות הכניסה העיקריות לישראל מדרום הגדה המערבית ועוברים בהם כל בוקר בין 5,000 ל-7,000 פועלים פלסטינים. משמרות הדרום נוסעות גם לאורך כביש 60 וכביש 317, ומדווחות על מחסומי פתע המוקמים בהם לעתים קרובות.

חגית בק, פעילת מחסום Watch ותיקה באזור חברון מתארת כמה מקורותיה באזור.

גלויות מחברון

חגית בק

מחסום בחברון

במשך עשור, פעם בשבוע, אני יוצאת למשמרת של מחסום Watch לחברון ולסביבותיה. בכל משמרת קורה משהו אחר, ואחרי כל משמרת אני כותבת דו"ח ומעבירה אותו עם התמונות, המראות רק חלק קטן מסיפור הכיבוש.

היכולת של חברותי ושלי לעזור במשהו לפלסטינים או לשנות את המציאות היא קטנה ביותר, ואף על פי כן, העובדה שהפלסטינים רואים ישראליות מסוג אחר - לא חיילות ולא מתנחלות, מדליקה אור קטן של תקווה. תמונות אלה מייצגות את מה שראיתי השנה.

מחסומי חברון

חברון היא העיר הגדולה בגדה המערבית עם כ-170,000 תושבים. העיר מחולקת מאז 1997 לשני אזורים: אזור H1, ביתם של כ-140,000 פלסטינים, נמצא תחת שלטון הרשות הפלסטינית. אזור H2, בו חיים כ-30,000 פלסטינים וכ-500 מתנחלים ישראלים בארבע התנחלויות נמצא תחת שלטון צבאי ישראלי.

נקודת חיכוך

כיתובית גראפיטי קוראת לנקמה

בין אזור H1 ואזור H2 יש 10 מחסומים מאוישים על ידי חיילים 24 שעות ביממה. במשמרות שלנו אנחנו מגיעות לכל המחסומים האלה והתמונות מייצגות את מה שאנחנו רואות פעמים רבות. אנשים צעירים, אימהות וילדים מעוכבים לעתים קרובות כשהם מנסים להגיע מאזור אחד למשנהו.

דיראת: תג מחיר, גראפיטי עם כיתוב שנאה, הצתה

הכפר דיראת נמצא על כביש 356. בחודש מרץ השנה "ביקרו" אותם הטרוריסטים היהודים אנשי "תג מחיר" השאירו גראפיטי הקורא "לנקמה" והצתה.

אזור H2 בחברון

חיכוכים אלימים בין מתנחלים יהודים לבין פלסטינים מתרחשים באזור זה מדי יום. התמונות הבאות מתארות במידת מועטה את ההתלקחויות בנקודות החיכוך בין המתנחלים לבין הפלסטינים להן אנו עדות לעתים קרובות.

בתמונה הבאה: חיילים מפרידים בין ילדים פלסטינים לבין ילדי המתנחלים. ילדי המתנחלים זרקו אבנים על הילדים הפלסטינים. קראנו לאמא של אחד מהילדים הפלסטינים על מנת שתרגיע כדי שלא תיווצר מהומה גדולה יותר.

בשעה שאני כותבת שורות אלה נמנע מבעדי להיכנס לחברון. היא הוכרזה כשטח צבאי סגור והכניסה אליה מותרת רק למי שבתעודת הזהות שלו כתוב שהוא גר בחברון. הטלפונים מחברי בחברון לא מפסיקים להגיע. המנהל האזרחי אינו מתיר למי שאינו גר באזור H2 בחברון להגיע אליו. אני מקבלת טלפונים מאנשים שמעוכבים במחסומים, ממורים שמספרים על גז מדמיע בכיתות, מהורים שלא יודעים היכן ילדיהם והיד קצרה מלהושיע.

אסור להתייאש ... חשוב להבהיר תמיד שזכויות אדם חייבות להיות חלק אינטגרלי מתפיסת הביטחון.

חגית בק היא פעילת מחסום Watch באזור הדרום. היא גרה בנגב ומרצה על ספרות עברית. חגית בת 61, נשואה ואם לשניים. היא זוכרת עצמה מתנגדת לכיבוש מאז תחילתו ב-1967, כתלמידה בכיתה ז'. היא רואה בפעילות ההתנגדות לכיבוש את דרכה לביטוי הפטריוטיזם שלה, אהבתה למדינת ישראל.

אזור המרכז

381 משמרות / 951 השתתפויות של חברות

כבשים במחסום חבלה
צילום: נירית חביב

טלאים הופרדו מאימהותיהם במחסום חבלה

חברות Watch נתקלו במחזה הזוי במחסום החקלאי חבלה בסוף חודש נובמבר:

חברות MW שהיו במשמרת במחסום החקלאי חבלה שבגדה המערבית נתקלו במהומה שנגעה לטלאים בני יומם שהופרדו מאימהותיהן המניקות. כ-120 כבשים עברו בבוקר את המחסום למרעה בצד הישראלי וכאשר חזרו בצהרים למחסום לא אפשרו להם החיילים לחזור לצד הפלסטיני, שם חיכו להן הטלאים. שיחות טלפון של חברות מ.ו. עם האחראים על המחסום במטרה לאחד את הכבשים לא נשאו פרי. היו הוראות מלמעלה לא להעביר את הכבשים מסיבות ביטחוניות.

סוף ינואר 2016 מחסום חבלה: הכבשים עדיין מופרדות מהטלאים ולא הורשו לחזור לדיר הקבוע שלהם בשטח הפלסטיני. על עגלה רתומה לחמור מביא הבעלים חציר לכבשים ששוכנו בינתיים בחממות.

מכשול ההפרדה ומרחב התפר: ניתוק הפלסטינים מאדמותיהם החקלאיות; מחסום אורנית שהיה פתוח לתקופה קצרה ועכשיו סגור.
צילום: בן זינגר

חדשות ממחסומי אזור המרכז

מתנדבות מחסום Watch מאזור המרכז פקדו ותיעדו את הנעשה במחסומים רבים במרכז הגדה ובבקעת הירדן, ביניהם: אבו סלמן, אייל, אידתח/שער אפרים, בית פורכי, גיוס, זעתרה, חבלה, חווארה, חמרה, פלאמיה, פרעון, תיאסיר ועוד.

מחסום אירתח בשעת שחר

צילום: בן זינגר

מחסום אירתח/ שער אפרים עדיין עמוס ואטי: מחסום אירתח / שער אפרים, הנמצא מדרום לטול כרם, נפתח בשעה 04:00 ומשמש אלפי פועלים בעלי אישורים היוצאים עם שחר לעבוד בישראל. בתחילת שנת 2015 צפו חברות במשמרות השחר שינויים מבניים בכניסה למחסום בצד הפלסטיני, כנראה כתוצאה מכך שבשנת 2014 מצאו שני פלסטינים את מותם בזמן ההמתנה במחסום, מה שעורר הדים רבים בעיתונות. חברות MW נפגשו עם בכירים בממשל הצבאי כדי למחות על התנאים הבלתי נסבלים שעל פלסטינים לעבור בדרך לעבודה. המתקן החדש, שתוכנן כמערכת של מספר מעברים המופרדים ע"י מעקות ברזל, בהם לא ניתן להתקדם ישר אלא רק בפניות חדות ימינה ושמאלה לסירוגין, מאפשר שליטה טובה יותר בכניסת אלפי הפועלים למתחם המחסום. הפלסטינים מתייחסים אליו כאל "מעבר לעזים". אחד המעברים אמור לשרת רק את הנשים שהתלוננו תכופות על הטרדה על ידי גברים בזמן ההמתנה הארוכה, אך בחודשים האחרונים דיווחו חברות מחסום Watch שהמעברים דחוסים ושהגברים עוברים גם במסלול המיועד לנשים.

לאחרונה גברה עוד יותר הצפיפות במחסום. צה"ל החליט לסגור את המחסום החקלאי של פרעון ולא לאפשר את כל החקלאים לעבור לאדמתם במחסום העמוס של אירתח. לאחר כמה שבועות של שיבושים יומיומיים, שונתה הגזרה: מחסום פרעון ייפתח שוב עבור רכבים וכלים חקלאיים, אך רק פעמיים ביום (שלושה ימים בשבוע) במקום שלוש פעמים בעבר.

הרעות ניכרות בתנאי המעבר במחסומים החקלאיים: חלק ניכר של המחסומים באזור מרכז הגדה הם מחסומים חקלאיים המאפשרים לחקלאים הפלסטינים להגיע בנקודות מסוימות לאדמות שלהם הנמצאות במרחב התפר (האזור שבין מכשול ההפרדה והקו הירוק) מהן נותקו על ידי מכשול ההפרדה, כדי לעבד אותן.

מכשול ההפרדה ומרחב התפר: ניתוק הפלסטינים מאדמותיהם החקלאיות; מחסום אורנית שהיה פתוח לתקופה קצרה ועכשיו סגור.

לאורך כל שנת 2015, אך בעיקר בחודשים האחרונים, נתקלות חברות מחסום Watch בהרעת תנאים משמעותית במחסומים החקלאיים אותן הן פוקדות. שני מחסומים שהיו פתוחים ברציפות לפחות 12 שעות, בוטלו, כמה מחסומים שהיו פתוחים שלוש פעמים ביום נסגרו לגמרי, באחרים הוקטן מספר הימים או מספר השעות בהם הם נפתחים. לאחרונה אין אפשרות לעבור במחסומים עם עדרים ובכמה אפילו מקשים על מעבר כלי רכב, חומרים וכלים חקלאיים. חוסר הביטחון היומיומי הנובע משינויים תכופים במיקום השערים הנפתחים ובשעות הפתיחה שלהם, מקשה מאד על הפלסטינים להתקיים מפרי אדמתם. אנו חוששות מאד מהתהליך המצמצם את מגוון הגידולים החקלאיים שניתן לגדל, מונע קיום חקלאות יעילה ואשר יוביל בסופו להרחקת החקלאים הפלסטינים מאדמותיהם. בנוסף, דיווחו לאחרונה מתנדבות מחסום Watch שמספר בקשות של חקלאים לחידוש ההיתרים השנתיים למעבר במחסומים אלה לאדמותיהם נענו בשלילה, ללא כל הסבר.

לאחרונה התחלנו להגיע למחסומים חקלאיים מרוחקים יותר אותם לא פקדנו קודם כדי לעקוב בצורה צמודה יותר אחרי הנעשה בכפרים אשר נפגעו ממכשול ההפרדה, לאסוף נתונים יותר מפורטים ולבדוק אם יש פגיעה בהסכמים אליהם הגיעו בהחלטות בג"צ בנושא הגדר.

ביטול מחסום עזון עתמה: בינואר 2015 הסירו שלטונות צה"ל את מחסום עזון עתמה שהיה חלק ממכשול ההפרדה שחצה את העיירה עזון עתמה שמדרום מזרח לקלקיליה. הגדר שחילקה את העיירה יוצרת מובלעת גדולה באזור כדי ששלוש התנחלויות הנמצאות ממזרח לעיירה לא יהיו מנותקות פיזית מישראל. הגדר הוחלפה בחומה אימתנית המקיפה את העיירה ומעלימה אותה כליל מעיני העוברים לידה. מחסום זה היה פעיל מהשכם בבוקר ועד מאוחר בלילה, היה נגיש מהכפרים השכנים וקרוב להתנחלויות ולכביש הראשי (5.05) המוביל לישראל. הוא שימש למעבר מאות פלסטינים עם אישורים לעבוד בישראל ובהתנחלויות. עכשיו עליהם לנסוע כ-20 ק"מ למחסום אייל, צפונית לקלקיליה, ולחזור דרך ארוכה להתנחלויות שליד עזון עתמה.

מחסומים חקלאיים: לא לעדרים ולא לכלים חקלאיים

כאשר הסתיימה בניית החומה הזאת הוסרו כמה מחסומים חקלאיים שהיו בגדר הקודמת. במקומם נפתח "מחסום אורנית" (1473) - שער ברזל ענק דרכו יכלו החקלאים הפלסטינים לעבור רק 3 פעמים ביום, רשמית לחצי שעה כל פעם, למעשה רק לדקות ספורות לאחר שהם חיכו זמן ארוך לפתיחתו. כעבור כמה חודשים הופסקה הפעילות של מחסום זה והחקלאים הוכרחו לעבור דרך מחסום צפוני יותר, **אבו סלמן/בית אמין (1447)**, אשר בימים גשומים נוצרת לידו שלולית עמוקה בלתי עבירה ברגל. החדשות האחרונות היו שהמעבר לעדרים נאסר, ואח"כ גם לכלי רכב וכלים חקלאיים. מחסום Watch מחתה על כך לשלטונות הצבא. לאחר כמה ימים נאמר שחלה טעות, כל כלי הרכב מורשים לעבור, אך לא עדרים.

מחסום חקלאי חבלה (1393): מתנדבות מחסום Watch דיווחו על אי סדרים בשעות הפתיחה של מחסום זה לאחר שנפתחו שערים חדשים בין עזון עתמה וחבלה.

היו תלונות תכופות של הטרדות במעבר, חיילים בדקו שוב, ביציאה מהשער, פלסטינים שכבר עברו בדיקות יסודיות במתקן. החיילים מחליטים לפעמים באופן שרירותי מי ומה רשאים לעבור, מה נחשב מוצרים או כלים חקלאיים, ומה אפשר להעביר דרך מחסום זה לשטח פלסטיני.

מחסומים מצפון לקלקיליה: בחודש מאי דיווחו חברות מחסום Watch על שביתה של חקלאים ליד **מחסום פלאמה צפון** (914) שמחו על הקשיים שלהם להגיע לאדמותיהם, על פתיחת המחסום לפרקי זמן קצרים מדי, בעיקר אחרי שהיו רגילים לעבור במחסום פלאמה הקודם שהיה פתוח ברציפות 12 שעות ואפשר גמישות בהגעה לקרקעות, ודרשו יחס מכבד יותר מן החיילים. היו גם תלונות שהחיילים החלו לאסור את המעבר במחסום לחקלאים המנועים לעבור לישראל ולעתים גם לקחו מהם את היתרי המעבר שלהם.

מחסום 914 משמש כ-300 חקלאים מחמישה כפרים שנהגו לעבור במחסום **פלאמה** שהיה פתוח ברציפות 12 שעות עד שהוסר בסוף 2014, כאשר שונה תוואי גדר ההפרדה מצפון לגיוס בעקבות פסיקת בג"ץ כדי לצרף ב-4000 דונם לצד הפלסטיני של הגדר. המחסום שהוסר הוחלף במחסום **פלאמה דרום** (935) הנפתח גם הוא רק שלוש פעמים ביום לפרקי זמן של כ-30 דקות. מחסום זה משמש בעיקר את חקלאי גיוס, אשר למעלה מ-5000 דונם מאדמותיהם נותרו מאחורי הגדר. **מחסום גיוס צפון** (965), הקרוב יותר לאדמותיהם ובו נהגו לעבור, נסגר אף הוא.

חברות מחסום Watch דיווחו מספר פעמים על הטרדות ועיכובים ע"י חיילים במחסום חקלאי 935. פעמיים עוכבו במשך שעות, תעודותיהן ומפתחות המכונות נלקחו מהן, בטענות שווא שהן נמצאות באזור אסור (שטח A) ושוחררו רק כאשר הגיעו שוטרים שביטלו במקום כל האשמה.

בנסיעותיהן במרחב הגדה המערבית נתקלות חברות מחסום Watch בחסימות כבישים המובילים לכפרים ובנוכחות רכבים צבאיים ליד הכניסה לכפר. כך דיווחו לפני זמן מה על חסימת הכניסה לדרך איסטיא ונוכחות תמידית של צבא בכפר. גם על נוכחות רכבים צבאיים ליד הכניסה לעיר עזון מדווח לעתים קרובות.

מפגשים בכפרים פלסטיניים

לאורך השנים מבקרות חברות MW בכפרים פלסטיניים לאורך מכשול ההפרדה ובמרכז הגדה המערבית. אנחנו נפגשות עם נציגי המועצות המקומיות במטרה להבין יותר טוב את הבעיות העומדות בפניהם כמו גם לעזור לחקלאים פלסטיניים שנמנעת מהם גישה ואפשרות לעבד את אדמותיהם שבמרחב התפר או בסמוך להתנחלויות. אנו שומעות תלונות הנוגעות לתוואי מכשול ההפרדה; על מיקום ומידות המחסומים החקלאיים אשר לעתים אינם מתחשבים במצב הטופולוגי; על מחסומים שאינם נפתחים כל יום ועל אלה הנפתחים רק פעמיים או שלוש ביום בשעות לא מתאימות ולתקופות קצרות מדי; על בעיות בקבלת היתרים המאפשרים גישה ועיבוד הקרקע. החקלאים הפלסטיניים שאדמותיהם נמצאות בקרבת התנחלויות (המוקמות לעתים קרובות על אדמות הכפרים), זקוקים להגנת צה"ל כדי לעבוד בהם. הגנה זו ניתנת רק לעתים רחוקות, לפעמים רק פעמיים בשנה. אנו גם מקבלות תלונות רבות על זיהום הקרקע מביוב ההתנחלויות ואזורי התעשייה הישראליים. על בעיות מים וחשמל ועל תקיפות וגרימת נזק על ידי מתנחלים, כמו עקירה ושריפה של כרמי זיתים.

פעילות בינאישית בכפרי הגדה המערבית

מפגש עם נערות פלסטיניות

צילום: נירית חביב

לאחרונה יזמו חברות MW מפגשים עם קבוצות נשים וילדים בכפרים הפלסטיניים במרכז הגדה המערבית. פעילויות חשובות אלה מהוות הזדמנות נדירה עבור ישראלים ופלסטינים כאחד להיפגש ולהכיר אלה את אלה. בשנת 2015 הצטמצמה פעילות זאת כתגובה למלחמה בעזה בקיץ 2014 ולהתגברות אקטיביזם פלסטיני המתנגד לנורמליזציה בכפרים. בחודש יוני 2015 עוד קיימנו כמה פעילויות עם נשים ונערות בכפרים **גוריש וקירה** כמו גם מפגשים עם רכזות מועדוני נשים ב**חירבת עסלה**, **פרעתה ונבי אליאס** כדי לעמוד על מה דרוש להן ולבדוק אפשרות של חידוש הפעילות. נפגשנו עם ראשת העיר **דיר איסתיא** ועם נציגות **מעזון**. לצערנו האלימות הגוברת בשני הצדדים עצרה פעילויות אלה כמעט לחלוטין.

הרצח הטראגי של עלי דוואבשה בן 18 חודש, אמו ריהם ואביו סאעד כאשר ביתם הוצת על ידי יהודים, הסעיר את כל הגדה המערבית הכבושה, כמו גם את חברות MW ואת כלל ישראל. ריהם דוואבשה הייתה מורה בבית הספר שבג'וואריש, רבות מן הנערות שהכרנו בכפר היו תלמידותיה. אחרי הרצח ליוו מספר חברות MW במשך שבועות את אחמד בן הארבע, היחיד ששרד, בבית החולים, תמכו במשפחתו ויצרו קשרים חזקים עם סבו וסבתו שאינם זזים ממיטתו.

צפון הגדה המערבית

199 משמרות / 377 השתתפויות של חברות

צילום: ורה מוסקוביץ

רגע של חסד

שתי חברות מחסום WATCH צפון מדווחות על מפגש מיוחד:

לפתע מגיע אלינו איש מחייך שיצא מהמחסום ומגיש לנו נרקיסים ריחניים. מופתעות, לא מספיקות אפילו להודות לאיש שכבר נעלם אל תוך ההמון. צילמנו את הפרחים ברגע של שכחה איפה ולמה אנחנו פה. בין רגע השומרים בכעס מזכירים לנו את המציאות - "אסור לצלם!" כנראה שאפילו היו מבקשים את הטלפון כדי למחוק את התמונה אבל אנחנו הסברנו את המקרה אשר קרה. ועזבנו לדרכינו. הגשנו את הנרקיסים לאישה בדרך לקרוסלה.

מחסום עאנין
צילום: שולי בר

מחסומי צפון הגדה המערבית

חברות הקבוצה הצפונית של מחסום Watch צופות במחסומי צפון הגדה המערבית לאורך גדר ההפרדה. המחסומים הגדולים והמאוזרחים באזור הם **ברטעה-ריחן וגילמה-גלבע**.

מחסום **ברטעה** נמצא על גדר ההפרדה בתוך השטח הפלסטיני. המחסום משמש בעיקר למעבר תושבי מרחב התפר ממובלעת ברטעה ותושבי הגדה בעלי היתרי עבודה במרחב התפר. נשמעות בו תלונות על הבירוקרטיה של הכיבוש, בעיקר בעונת החגים (ראש השנה-סוכות), כשהמת"ק היה סגור, תוקף היתרים פג ולא הייתה אפשרות לחדשם. נשמעות גם תלונות על העומס בבקרים. המצב השתפר לאחרונה עקב עבודת סדרנות התנדבותית של אחד העוברים.

מחסום **גילמה** נמצא על גדר ההפרדה במקום בו תוואי הגדר נמצא על הקו הירוק. המחסום משמש בעיקר למעבר פועלים בעלי היתרי עבודה בישראל. חברות הקבוצה הצפונית פוקדות בקביעות את **המחסומים החקלאיים עאנין וטייבה רומנה**. מחסומים אלה משמשים למעבר חקלאים שגדר ההפרדה ניתקה את כפריהם מאדמתם. המחסומים פתוחים פעמיים בשבוע בלבד, בבוקר ואחריצ. רק בעונת המסיק המחסומים פתוחים יום-יום. לעיתים המחסומים נפתחים באיחור. במחסום עאנין נאמר שהאיחורים נגרמים בגלל "אירועים בגדר".

באזור מחסומי "מרקם חיים", **טורה-שקד ובאקה**. מחסום טורה-שקד נצפה בקביעות. גם מחסום זה נפתח לעיתים באיחור והמחשב שמשרת אותו נוטה להתקלקל. מחסום באקה נמצא על גדר ההפרדה במקום בו היא חופפת לקו הירוק. חברות הקבוצה הצפונית פוקדות גם את מחסום **יעבד-מבוא דותן**, הנמצא בתוככי הגדה המערבית, על הכביש ממחסום ברטעה לעיר ג'נין, סמוך לפנייה להתנחלות מבוא דותן.

בקעת הירדן

61 משמרות / 151 השתתפויות של חברות

סוללות עפר בשער גוכיה

צילום: רחלה חיות

רעם מנועי הדחפורים וכלי הרכב הצבאיים הדהדו באוזניהם של תושבי בקעת הירדן הפלסטינים מהיום הראשון ועד ליום האחרון בשנת 2015. מאות משפחות ובהן נשים, ילדים וזקנים סבלו באין מחסה מהרוחות המקפאות וגשמי החורף ומהקיץ, אחד החמים והבלתי-נסבלים ביותר בתולדות האזור. חום הקיץ הלוחט כלל גם אובך ואבק שזיהם את כל הסביבה בחודש ספטמבר.

וממש בתקופה זו של חום קיצוני הרסה מדינת ישראל את המחסים הספורים (בעיקר דירים ואוהלים) של הפלסטינים בקצב גובר וחסר-תקדים. מאות משפחות של רועים ובהן ילדים, חולים, זקנים ובעלי-חיים נותרו חשופים לשמש הקופחת. בעוד שרוב הישראלים נהנו מהקרירות המרגיעה של מי בריכות השחייה, ביקורים לשפת הים ומיזוג אוויר, האוכלוסייה הילידית סבלו ללא חשמל, ורבים אף ללא מחסה מינימלי, והגרוע מכול - ללא מים.

ההריסות נמשכו במהלך הסתיו, בשוב הגשם, הרוחות וצניחת הטמפרטורות לקור מקפיא בלילות. שגרת החיים של פלסטינים בבקעה הירדן כוללת הריסות, גישה מוגבלת או אף אסורה למים והחרמת מכלי מים, מחסומים, החרמת רכוש, וחיים בצד אימוני צבא וגירושים זמניים. אין ספק שמעשי הצבא הישראלי - תדיר בניגוד לצווי בית משפט - נועדו לעקור את הפלסטינים מן האזור.

בתוצאות הטקטיקה הזו נוכחות חברות מחסום Watch במשמרותיהן. טקטיקה זו אושרה בפומבי בישיבה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת (אפריל 2014), כשאל"מ עינב שליו חשף את האופנים בהם הצבא מנסה לגרש את תושביה הפלסטינים של בקעת הירדן. אימוני צבא ומדיניות צה"ל להחרים ציוד הומניטרי עוד בטרם יגיע ליעדו הם חלק מאותה טקטיקה. לדברי שליו, טקטיקה משמשת כ"מכת אגרוף במקומות הנכונים. כשאתה מחרים 10 אוהלים לבנים גדולים ויקרים, זה לא קל. לא פשוט להתאושש". מדיניות ההחרמה הזו גרמה לצלב האדום לחדול מאספקת אוהלים לקהילות רועים שבקתותיהן ודיריהן נהרסו.

משמרות מחסום Watch בבקעת הירדן התקיימו בקביעות ובערנות במהלך השנה, תוך שניסינו לעקוב ולתעד את אינספור ההפרות של זכויות אדם על ידי השלטונות. הסבנו את תשומת לב חברי הכנסת, עיתונאים וארגוני זכויות אדם נוספים לממצאינו ולעדויות שלנו מן השטח במאמץ לכוון תשומת לב למצב המידרדר והולך בבקעה.

להלן סקירה תמציתית של כמה מהעדויות שלנו בשנת 2015. מן הדוחות שלנו עולה שישראל מסלימה את מלחמתה נגד אוכלוסייה שקטה שתושביה מעולם לא עסקו בכל פעילות אלימה/טרור כנגד ישראל או ישראלים כלשהם, אף לא אבן אחת הושלכה שם אי-פעם. המטרה העיקרית שהמדינה שמה לעצמה כאן היא טיהור אתני של אוכלוסייה אזרחית ילידית כדי לספח את האזור כולו.

מחסומי תיאסיר, חמרה, ושער גוכיה

שער גוכיה: מתנדבות מחסום Watch דיווחו כי שער גוכיה נותר נעול כפי שהיה זה שנתיים, ובכך מקיים בידוד של תושבי בקעת הירדן הזקוקים להגיע לביה"ס, לרופא, לקניות או לבקר את ילדיהם הלומדים ביישובים הגדולים יותר בגדה. כדי להגיע ליעדים אלה, התושבים נאלצים לנסוע 20 ק"מ - מרחק לא גדול, אבל קשה ביותר בהעדר מוחלט של אמצעי תחבורה ציבורית.

מחסום חמרה (בקעות): אמנם "רק" 15 ק"מ מפרידים בין מחסום תיאסיר שהושבת ומחסום זה, הוא נותר פעיל וחצייתו כרוכה לעתים קרובות בבדיקה קפדנית. זה למעלה משישה חודשים אחד הנתיבים נותר סגור והתוצאה היא המתנה ארוכה בשעות העומס של הבוקר ואחר-הצהריים. עיכובים אלה הם דוגמה להטרדה היומיומית של אוכלוסייה המנסה לקיים שגרת חיים נורמלית מינימלית.

מחסום תיאסיר: בחודשים הראשונים של 2015 מחסום זה המשיך לפעול ושמענו דיווחים על בדיקות קפדניות במיוחד ועיכובים. מתישהו בחודש מאי פסק המחסום מפעולה והתנועה זורמת דרכו באופן חופשי ומקלה על האוכלוסייה המקומית.

שטחי אש, אימוני צבא וגירושים זמניים

שטחי אש: כמעט 90% משטחי בקעת הירדן הוכרזו כשטחי אש. רובם אינם משמשים את הצבא וסומנו כך פשוט כדי לאפשר את גירושם של האזרחים במקום בכל עת שהצבא חפץ בכך.

אימוני הצבא ופעולות גירוש זמני בוצעו במשך כל השנה. במאי עלו שדות רבים באש כתוצאה מהאימונים. פירוש הדבר ששדות מלבבים של חיטה, שעורה וחומס, שנהנו מגשמי ברכה בחורף לאחר כמה שנות בצורת קשה, אבדו לחלוטין

בלהבות. אלפי דונמים נשרפו. גם החצי המזרחי של שמורת הטבע **אום זוקא** נפל קורבן ללהבות, ועל מינים נדירים של חי וצומח נגזר כיליון.

הכפר הזעיר **חומסה** (תושביו גורשו 18 פעמים מינואר ועד נובמבר, 13 פעמים במהלך חודש נובמבר בלבד) משמש דוגמה להשפעת פעולות הגירוש. שלוש-עשרה משפחות (בהן 65 ילדים) אולצו לעזוב את בתיהן פעמיים בשבוע למשך 6 עד 18 שעות כל פעם, ללא כל מחסה חלופי או הגנה מפני תנאי האקלים המדברי הקשים. הילדים לא יצאו ללימודים בימים אלה, ו-10 גדיים שנותרו ללא בעליהם היו לטרף.

תחמושת חיה: אחרי כל אימון צבאי, נותרים מאות פגזים על הקרקע, בהם גם נפלים - כאלה שלא התפוצצו. רועים מקומיים, על פי רוב ילדים בגיל 12-14, מוצאים את העצמים הללו על הקרקע, חלקם נפצעים ואף נהרגים. למרות אזהרות חוזרות ונשנות של ארגוני זכויות אדם, הצבא לא משקיע כל מאמץ למנוע פגיעות חמורות אלה ולסלק את התחמושת, גם כאשר הוא מוזעק על ידי מקומיים המוצאים אותה. פ' מחירבת ירזא הראה לנו שני פגזי אר-פי-גי שנפלו בחצרו ולא נאספו על ידי הצבא, אף שהוא הודיע על כך כמה פעמים לרשויות.

החרמות: מכלי מים, טרקטורים ובעלי-חיים מוחרמים לעתים קרובות. החרמת רכוש פלסטיני מתבצעת דרך קבע במסווה של כניסת בעליו לשטח אש. כאשר ישראל מחרמה טרקטורים ומכלי מים תוך שהם בדרכם לכפרים, התוצאה עלולה להיות גזר-דין מוות בצמא לעדרים וסבל קשה לתושבים.

סיפור של החרמה

מכלי מים של פלסטינים תחת איום מתמיד של החרמה

בבקעת הירדן משמשים טרקטורים להובלת מכלי מים לכפרים ולמאהלים. הטרקטור של סלימן הוחרם. במשך חודש שלם לא יכול היה לספק מים לעדרו ולמשפחתו. משפחה רעבה זו, ובה 11 ילדים, חלקה מים עם אחיו של סלימן ו-11 ילדיו. כעת אין עוד מים. בעזרת שכנים הצליח סלימן להציל כמה מבעלי-החיים.

כאשר הוטל קנס של 4,500 ש"ח עבור מכל המים והטרקטור, מתנדבות מחסום Watch קראו לעזרה והצליחו לגייס חלק גדול מהסכום. מסתבר שהצבא העביר את הטרקטור לקלקיליה, בצדה הרחוק של הגדה המערבית. סלימן נזקק ל-10,000 ש"ח נוספים רק כדי להחזיר את הטרקטור הביתה. אבל הפרשה עדיין לא נסתיימה. בספטמבר הוחרם הטרקטור של סלימן בשנית. המשפחות ועדריהן נותרו שוב ללא מים.

הריסות: נוכחנו ודיווחנו על גל הריסות חסר-תקדים מזה 12 שנים בפסאיל, חומסה, חיבת ירזא, אזור ההתנחלות מעלה אדומים, והגייפטליק. צוותי מחסום Watch הגיעו לכל המשפחות הנפגעות והושיטו עזרה ראשונית מזערית. בעיקר הקשבנו למה שעובר עליהן ולסבל שלהן, והבענו סולידריות.

לסיום הדיווח שלנו על בקעת הירדן, הנה מאמר שהתפרסם בעיתון הארץ. המאמר נכתב בידי פעילת מחסום Watch דפנה בנאי המכירה את בקעת הירדן ותושביה ממש כשם שהיא מכירה את שכונת מגוריה בתל אביב.

לא לומדים

דפנה בנאי

הצבא חסם דרך עפר זו שהודקה ע"י תושבי אל-חדידיה כדי לאפשר לילדיהם להגיע לבית ספרם בתקופת הגשמים כאשר מכוניות אינן יכולות לנסוע באדמה הבוצית.

צילום: מהדיד

בשטח C אסור לבנות. כך קובעות הוראות הצבא. כל אדם הסוטה מאיסור זה דן את ביתו להריסה, עם התרעה או בלעדיה. לכן, כגנבים בלילה, סוללים אבו סאקר וילדיה, המתגוררים ביישוב הבדואי אל-חדידיה בבקעת הירדן, שביל כורכר. הם זקוקים לשביל כדי שהילדים יוכלו ללכת לבית הספר גם בימי גשם.

מדי שבוע אני נוסעת לבקעת הירדן עם חברותי ממחסום Watch כך אני יודעת, שבמשך שנים התגוררו ילדי אל-חדידיה לבדם בכפר הסמוך, טאמון, בלא השגחה הורית. למה? מפני שכל הדרכים למרכז הגדה היו חסומות בערימות עפר,

במחסומים, בשערים, בסלעי ענק ועוד. אין יוצא ואין בא. כך לא הייתה לילדים אפשרות ללמוד משום שבצפון הבקעה אין בית ספר. ביוזמת ארגון **Jordan Valley Solidarity** ובביצועו נבנה ביישוב סמוך אחר, חירבת סמרה, חדר עלוב מבוי, ששימש כבית ספר. זמן קצר אחרי שהסתיימה הבנייה, ב־10 באוגוסט, הצבא הרס אותו.

מהבית של אבו סאקר לבית הספר מוליך שביל ארוך, הנהפך לביצה בלתי עבירה בימי גשם. אבו סאקר וילדיו סוללים את שביל הכורכר בשעות הלילה בגלל פחד מנחת זרועו של הצבא. בשטח C, כאמור, אסור לתקן שביל. זה מנוגד לחוקי הצבא. כך, ב-15 בנובמבר קיבלו תושבי אל־חדידיה צו הפסקת עבודה. לבקשת תושבי הכפר, הקפיא בית המשפט את יישום הצו עד 31 בדצמבר.

אבל ב-25 בנובמבר הפר הצבא את הוראת בית המשפט, ובסיוע בולדוזר החל להרוס את השביל. הקצין שהיה במקום אף האיץ בחייליו להגביר את קצב ההרס. בעקבות טלפונים בהולים למינהל האזרחי התברר, שהפעולה נעשתה בלא ידיעתו. קצין המינהל שהגיע לכפר עצר את ההרס.

אבו סאקר הצליח להפסיק את הרס השביל, אבל ביום חמישי בבוקר הרסו בולדוזרים את כל המאהל שלו, את דיירי הצאן של בנו ראזי ואת המאהל של שכנו. סוזאן, הבת ההרה של אבו סאקר, שבאה לביקור, נדחפה על ידי חייל, נפלה והחלה לדמם. אמבולנס לקח אותה לבית חולים.

בינתיים ראש הממשלה, שר הביטחון, הצבא והתקשורת ממשיכים לדון בשאלה, אם פיגועי החודשים האחרונים הם אינתיפאדה או "התקוממות מוגבלת".

דפנה בנאי הנה חברה פעילה במחסום Watch מאז שנת 2002 ואחת ממקימות הקבוצה של אזור המרכז. הפלסטינים בבקעת הירדן נמצאים במוקד פעילותה בשמונה השנים האחרונות. דפנה היא בעלת ידע רב בכל הנוגע לתלאותיהם של הפלסטינים השוכנים באזור מרוחק זה ומקבלת פניות רבות מהתקשורת לתגובות והארות על הנושא. לדפנה היה תפקיד חשוב ביצירת הסרט הדוקומנטרי של מחסום Watch על בקעת הירדן – 'העמק הנעלם'.

אחרית דבר

הריסות אל חדידיה, נובמבר 2015

צילום: רחלה חיות

בימים שלאחר הדיווח של דפנה המאהל נהרס שוב ושוב. כוחות הביטחון הפילו את האהלים הקלים שסופקו ע"י ארגונים מסייעים כמו גם את ניסיונות המשפחה להשתמש ביריעות פלסטיק להגנה מפני הקור העז והגשם. גל ההריסות הזה הוא רק חוליה בהיסטוריה ארוכה של הריסות מבני אל-חדידיה שהחלה ב-1997. מאז נהרס המאהל 13 פעם, וכל פעם נבנה מחדש ע"י המשפחות החיות בו. אבו סאקר שבר את לב חברות מחסום Watch כשסיפר שהוא מקווה שילדיו לא יהפכו למרירים בעקבות האלימות שהם חווים.

התמודדות עם הבירוקרטיה של הכיבוש

הבירוקרטיה הסמויה של הכיבוש

פעילות מחסום Watch בטיפול מסמכים

צילום: קייט שאטלוורת'

לאורך השנים הפכו אחדות מחברות מחסום Watch למומחות בנושא הבירוקרטיה הישראלית המגבילה את חופש התנועה של הפלסטינים בשטחים הכבושים. חנה בר"ג, הנאבקת בבירוקרטיה זו מדי יום, מסכמת את המצב הנוכחי.

עד שפרצה אינתיפאדת הסכינים נראה היה כי היענות השלטונות לבקשות לקבל היתרי מעבר לישראל לצורך טיפולים רפואיים, אירועים משפחתיים, השתתפות בסמינרים השתלמויות וכד', הייתה קלה יותר. בחודשים האחרונים, ולנוכח ההתקוממות הפלסטינית המתמשכת, נקטו השלטונות הישראליים מדיניות של הענשה קולקטיבית כלפי האוכלוסייה הפלסטינית. אישורים תקפים רבים נשללו, וחדשים ניתנים רק במשורה. שלילת היתרי עבודה מהפלסטינים פוגעת לא רק בבעל ההיתר שנשלל אלא במשפחות שלמות, שנשארות ללא פרנסה.

קבלנו בחודשים האחרונים תלונות על הכבדה בנוהלי הבירוק במחסומים השונים. השתדלנו לפנות לרשויות הצבא בעניינים אלה בזמן אמת, הגברנו את הנוכחות במחסומים והמשכנו לשלוח מכתבי תלונה לרשויות המתאימות. באוקטובר

ובנובמבר הוקמו ברחבי ירושלים מחסומים רבים, שפגעו קשות בחופש התנועה של תושבי ירושלים הפלסטינים. שכונות הלויין הפלסטיניות נסגרו כמעט כליל לתנועת כלי רכב. הולכי הרגל נדרשו להתעמת עם עיכובים קשים במחסומים ועם בדיקות מחמירות ובחלקן משפילות.

ב-2015 נענינו ל-117 פניות טלפוניות ושלחנו 35 מכתבי תלונה למינהל האזרחי ולפיקוד המרכז. הפניות הטלפוניות הוכיחו את עצמן כיעילות יותר ממכתבי התלונה, שלא נענים לגופה של תלונה אל רק מאשרים קבלתה. למרות זאת אנו רואים חשיבות רבה בהמשך התכתובת, במסגרת כוונתנו לתעד את עוולות הכיבוש.

המניעה הביטחונית הוסרה מב' לאחר עשר שנים

סילביה פיטרמן

ב' נשוי ואב לצאצאים בוגרים. הוא איש מקצוע מוכשר, והיה מעורב במיזמים רבים בגדה המערבית מטעם חברות בינלאומיות, במעמד בכיר ביותר. ב-2005 נערכו בחירות לרשויות המקומיות ברשות הפלסטינית. היו אלו הבחירות הראשונות שנערכו מאז הקמת הרשות. פת"ח, ארגון החמאס, הגייהאד האסלמי והחזית העממית כמו גם רשימות עצמאיות התחרו בבחירות. בעירו של ב' נחל החמאס ניצחון גורף. בעקבותיו הפכו רבים בעיר למנועים, היתרים רבים הוחרמו, ובהם גם ההיתר של ב'. ב' לא נעצר מעולם, לא נחקר, ולא היה פעיל במפלגה כלשהי. זה לא עזר לו. הוא היה מנוע. באמצע קריירה מפוארת הוא איבד את משרתו, ספג הפסד כספי עצום וכפי שהגדיר זאת בשיחות רבות שניהל, איבד את כבודו. הוא ניסה להסיר את המניעה, פנה לבית המשפט, אך לשווא. הוא לא האמין שהמצב ישתנה אי-פעם. אבל שכנענו אותו שכדאי לנסות... בכל שנה. ב' שוב שלח מסמכים ואנחנו הגשנו בקשה להסיר את המניעה הביטחונית. לפני זמן מה הודיעו לנו ששמו הוסר מהרשימה אחרי עשר שנים ארוכות. כעת הוא מחפש אחר השנים האבודות. אנו תקווה שיצליח.

וכמאמרו של פרוסט:

"לעתים גואלת אותנו ההארה ממש בו-ברגע שהכול נדמה אבוד: היקשנו כבר על כל דלת והן נפתחות אל הריק עד אשר לבסוף אנו נתקלים בלא דעת בזו היחידה שדרכו אפשר להיכנס לממלכה אחריה חיפשנו לשווא זה מאה שנה - והיא נפתחת."

מרסל פרוסט, בעקבות הזמן האבוד

סילביה פיטרמן – ועמה חברות מחסום Watch נוספות – מקדישה את זמנה לשמש פה לפלסטינים אשר ההיתר שלהם לעבוד בישראל הוחסר. היא חברה פעילה במחסום Watch מאז סוף 2003. בעבר עבדה בבנק ישראל. בעשר השנים האחרונות לעבודתה שם ניהלה את מחלקת מט"ח.

פניות להסרת מניעה

צוות מנועי שב"כ:

ב-2015 הוגשו 1922 בקשות להסרת מניעה מטעם פלסטינים שפנו לצוות מחסום Watch. 897 מנועים (51%) הוסרו מהרשימה.

צוות מנועי משטרה:

700 פלסטינים שהיו מנועים על ידי משטרת ישראל פנו אל צוות מחסום Watch בבקשה לסיוע.

מחסום Watch מסייע לפועלים ולסוחרים פלסטינים מנועים זה למעלה מעשר שנים, בפניות להסרה המניעה. מפעילות זו עולה תמונה קשה של מערכת דיכוי המתוזמרת על ידי השב"כ (שרות הביטחון הכללי), המנהל האזרחי והמושל הצבאי של הגדה המערבית, בגיבוי ממשלת ישראל והכנסת.

בשלהי 2015 נוכחנו כי אחת השיטות להענשה קולקטיבית על ההתקוממות הטרייה היא החרמת היתרים של עובדים ותיקים. נראה שהשב"כ סרק את המערכת כולה: עובדים וסוחרים שלהם אחים או בנים בכלא היו למנועים. אין בכך כל חדש, אלא שבעבר הורשו חלק מן האנשים לעבוד, במיוחד אלא שכבר צברו ותק של שנים רבות כעובדים בתוך ישראל. כעת איש אינו חומק מעונש. היות שהאפשרות לעבוד או לסחור תורמים לביטחון, ברור שמדיניות זו לא נועדה להשיג ביטחון אלא להעניש ולנקום.

בחודשיים האחרונים של 2015 אחוז האנשים שמניעתם הוסרה פחת, אך לא בהרבה. מספר הבקשות להסרת שמות מרשימת המנועים גם הוא פחת. אנשים חושבים שמוטב להמתין לתקופה מוצלחת יותר.

אנו מסייעות לפלסטינים בהגשת בקשות להסרה מרשימת המנועים, ובכל יום מגיעים אלינו מסמכים לביצוע התהליך. אנו מקדישות זמן רב בהתקשרות עם אנשים כשהם שולחים מסמכים לא מספקים או לא מתאימים. אנו גם עונות למספר אינסופי של טלפונים מפלסטינים שלא משיגים אישורים. אין להם מושג מדוע, ואין להם כל כתובת אחרת לפנייה. רוב ההתקשרויות אלינו נעשות על ידי פלסטינים שהם מנועי שב"כ וזקוקים להיתר כדי להיכנס לישראל לעבוד או לסחור - אלה האנשים שעבורם אנו מכינות את הבקשות. התקשרויות אחרות הן מאנשים המנסים לעקוב אחר פניותיהם.

אנו גם מיידעות אנשים על המשרדים המקומיים בהם ניתן למלא את טפסי הבקשה להסרת מניעה בעברית תקנית. אנו בקשר עם אותם משרדים באזור חברון ומשתפות עמם פעולה, בעיקר מחליפות מידע בדבר שינוי בקשות ושאר פרטים. כמו כן אנו מיידעות אנשים אשר מלאו טפסים במשרדים אלה על התשובות לבקשותיהם.

ברגע שקיבלו את בקשתם להיות מוסרים מרשימת המנועים הביטחוניים, על אנשים להגיש את בקשותיהם למשרדי המנהל האזרחי באזור מגוריהם. אנו מגישות בקשות רבות בעזרת עוה"ד תמיר בלנק, עמו אנו פועלות במיזם בתי המשפט (ראו להלן). אנו יודעות מניסיונו שבקשות רבות מושלכות לפח, ולעתים עלינו לשוב ולהגישן בפקס ולבדוק שוב ושוב, לוודא שכל בקשה מטופלת.

סיכום בקשות 2015

1,922 בקשות להסרה מרשימת המנועים הוגשו ב-2015 למת"ק על ידי אנשים שפנו אל הצוות.
1,750 תשובות נתקבלו
897 (51%) מן הפונים הוסרו מן הרשימה.
853 (49%) נותרו ברשימה ורשאים לפנות שוב לאחר 12 חודשים או לערער בבית המשפט.
172 בקשות לא נענו, אך אנו מצפות למענה ב-2016.

מיזם בתי המשפט: על רוב האנשים הנענים בשלילה להמתין שנה בטרם יורשו לפנות שוב, או יוכלו לערער לבית המשפט. הערעורים מוגשים על ידי עוה"ד תמיר בלנק. רבים נוספים מעוניינים לערער אך לא עומדים בהוצאות.

פסקי דין ב-2015

מאז 2007 הגשנו למעלה מ-500 ערעורים. אחוז ההצלחה הממוצע הוא 70%. ב-2015 ראינו 67% הצלחה, בהנחה שכל ההסכמים יכובדו.

78	סך כל פסקי הדין ב-2015
36	פסקי דין שהביאו להסרה מרשימת המנועים, כולל ביצוע הסכמים
16	הסכמים "בצנרת" ובחודשים הקרובים

מסירת מידע לפלסטינים על הסרה מרשימת מנועי משטרה

צוות Watch המטפל במנועי משטרה עדכן יותר מ-700 פלסטינים המנועים על ידי משטרת ישראל על מצב התיקים שלהם. בנוסף לטיפול במקרים שלא נסגרו במשך 2014. רובם מנועים היות שנתפסו בישראל ללא היתרי עבודה תקפים. צוות זה נענה לקריאות טלפון רבות במשך שעותיים, שלושה ימים בשבוע, מיעץ בטלפון לגבי ההליכים והמסמכים הדרושים לערעורים.

איננו רשאיות להגיש ערעורים ולעקוב אחר מצבם. הפלסטינים נדרשים להגיע בעצמם אל משרדי המת"ק כדי לקבל את תעודותיהם, לטפל בערעורם ולבדוק את התוצאות. לצערנו, רוב הפלסטינים המערערים על המניעה המשטרית נגדם אינם מצליחים בכך, אבל אנו מיעצות להם לשוב ולערער בחלוף שישה חודשים.

בתי המשפט הצבאיים

צפינו ב-99 דיונים בבתי המשפט / בהשתתפות 165 חברות

כמה שנים לאחר כיבוש שטחי הגדה המערבית על ידי ישראל הוקמו בהם בתי המשפט הצבאיים.

בתי המשפט הצבאיים ממוקמים בעופר ובסאלם ולהם שלוחות צמודות למתקני החקירות (מגרש הרוסים, פתח תקוה ועוד) בשלוחות אלה מפקחים שופטים על מהלך החקירות של העצורים ומאשרים הארכות מעצר עד לגיבוש החשדות והעברתם לפרקליטות הצבאית שמכינה את כתב האישום ואת סעיפי התביעה. השופטים והתובעים הצבאיים הם קציני צבא בשרות סדיר ובמילואים.

החל משנת 2006, קבוצת נשים ממחסום Watch החלה לצפות ולתעד את הדיונים בבתי המשפט הצבאיים.

באוקטובר 2015 הרגו פלסטינים את בני הזוג הנקין מנריה בפיגוע ירי ממזרח לשכם. מאז ועד היום החל גל מעצרים מואץ של פלסטינים. המעצרים כוללים גברים, נשים, קטינים וקטינות. המעצרים כוללים גם פלסטינים רבים מירושלים המזרחית וסביבתה, בעלי תעודת תושבות. המשפטים שלהם מתקיימים בבית המשפט המחוזי בירושלים וגם שם אנחנו משתדלות להיות נוכחות.

חשוב לציין את העלייה ברף הענישה ואת השינוי בכתבי האישום. לדוגמא, זריקת אבנים (גם על ידי קטינים) מוגדרת פעמים רבות כניסיון לפגיעה בחיי אדם והענישה בהתאם. במסגרת המאבק של ישראל בארגוני החברה האזרחית הפלסטינית, כל ארגוני הצדקה מוכרזים כהתארגנות בלתי חוקית, כל ההפגנות של הוועדים להתנגדות בלתי אלימה מוגדרות בבית המשפט כהפרות סדר. מחוסר מקום בבתי הכלא נפתח מחדש כלא גבעון לקטינים וכלא דמון ככלא נוסף לנשים.

הצוות של מחסום Watch נמצא, בממוצע, לפחות פעם בשבוע, בבתי המשפט בעופר, במגרש הרוסים ובסאלם ומדווח. בביקורנו בבית המשפט אנו משתדלות לקיים שיחות עם הפלסטינים הנוכחים במקום. בשיחות אלה אנו מבהירות את סיבת המצאותינו במקום, אך בו בזמן מקבלות מידע רב על חיי הפלסטינים תחת הכיבוש ומשתדלות לדווח גם על כך.

מחסום Watch פונה לציבור

מחסום Watch פונה לציבור הרחב, הישראלי והבינלאומי, במספר דרכים: סיורים בגדה המערבית ובסביבות ירושלים, הרצאות וסיורים וירטואליים, סרטים, תקשורת ורשתות החברתיות.

סיורי שטח

44 סיורים / 1,171 משתתפים

הסיורים שלנו מאפשרים למשתתפים בהם להכיר את מה שקורה בשטח ולהיפגש עם פלסטינים. דניאלה גורדון, אחת מהחברות המדריכה סיורים מספרת לנו מדוע סיורים אלה חשובים.

נא להכיר, אלה הם שכנינו

דניאלה גורדון

דניאלה מדריכה סיור של מחסום Watch
צילום: מריקה ליזט

ישראלים וזרים כאחד, רובם יודעים מעט מאוד על אודות המתרחש בגדה המערבית. מזה שנים רבות הם לא נכנסו לגדה ואינם יודעים כמעט דבר על אורח חייהם של הפלסטינים תחת שלטון צבאי. עבורם השטחים הכבושים ותושביהם הינם מרוחקים, מפחידים ומוטב להסיט מבט ולהימנע מעיסוק בהם.

לעומת זאת, ניסיונם של הפלסטינים עם הישראלים מושתת רובו ככולו על חוקים ומגבלות שמושגים עליהם, על חיילים עם רובים מכוונים אליהם ועל מתנחלים שמתנכלים להם.

מטרתם העיקרית של הסיורים בעיני היא להפריך מקצת מהאמונות השגויות שיש לישראלים על אודות הפלסטינים, ולהיפך. אנחנו משתדלות להראות לישראלים (וכן למשתתפים מחו"ל) שלא כל הפלסטינים הם טרוריסטים חורשי רעה ואכולי שנאה, וכי יש ביניהם רבים שמעוניינים דווקא ביחסי שלום וקרבה עם היהודים. מנגד, אנחנו מנסות לתת לפלסטינים תחושה שישנם ישראלים שמעוניינים לפגוש אותם, להקשיב להם ולנסות להבין את קשייהם של מי שחיים תחת הכיבוש הישראלי.

בימים טרופים אלה נדמה כי החשיבות של הכרת שני הצדדים זה את זה מתעצמת מיום ליום ומשבוע לשבוע לנוכח האירועים. הפלסטינים מעוניינים להשמיע את דברם באוזני ישראלים ואזרחים מחו"ל משוועים לגילויי מוכנות של הישראלים להיפגש ולשמוע אותם, ולרוב הישראלים (ולאנשי חו"ל) אין שמץ של מושג מה חווים הפלסטינים ומה מקורה של ההתקוממות העכשווית. "למה הם דוקרים? למה הם דורסים? מה יש להם? מה עשינו להם? מה הם רוצים?"

בסיורים אנחנו שואפות להראות שהאיבה שרוחשים הפלסטינים כלפי הישראלים איננה שנאה נצחית אלא תגובה לצורת החיים שאנחנו כופים עליהם כבר כמעט 50 שנה.

אנחנו מסיירים לאורך גדר ההפרדה על מחסומיה הכוללים שערים חקלאיים ומחסומי קצה (שבהם המסיירים חווים על בשרם מעבר מהגדה לישראל) כדי להמחיש את הגבלת חופש התנועה של הפלסטינים ואת העובדה שכל תנועותיהם נשלטות מדי יום ביומו על ידי צבא זר. אנחנו מסיירות במרחב התפר ומזרחה לו על מנת לעמוד על מצוקת הפלסטינים שאדמותיהם נגזלו, שתוספת בנייה כלשהי נמנעת מהם ב-60% משטחי הגדה, שמתקשים להתגונן מול התנכלויות המתנחלים. המסיירים עדים לאופן שבו טובתם של המתנחלים היא זאת שקובעת את אורח חייהם של הפלסטינים ואת המגבלות המוטלות עליהם.

אנחנו מקדמות בברכה צעירים רבים בסיורים באנגלית, - תיירים, סטודנטים זרים, עובדים שמוצבים כאן ארעית, עיתונאים זרים ודיפלומטים, כמו גם קבוצות מאורגנות של נוער וסטודנטים מטעם ארגון "יחד" הבריטי, גיי סטרייט, סטודנטים לרבנות של "יתרועה". אנחנו רואות בכך שעת כושר למפגש עם שגירים - בהווה ובעתיד - של ההתנגדות לכיבוש ולהשלכותיו על זכויות האדם של הפלסטינים.

כמי שמדריכה סיורים באנגלית מזה שנים אחדות, חשיבותם עולה בעיני ככל שנוקפים הימים והיא מקבלת משנה תוקף בתקופה זו של אלימות גואה, של העדר סובלנות ושל גזענות. הפלסטינים אסירי תודה על ההזדמנות למצוא אוזן קשבת בתקווה שדבריהם יופצו גם לאחרים. לעומתם, הישראלים, כמו גם נציגים משאר העולם, זוכים במשך שמונה שעות הסיור להצצה בכיבוש כהווייתו. ואכן, משתתפי הסיורים מרביתם מתארים אותם כפוקחי עיניים. וגם אם הם נמנים על מי שמעידים על עצמם שקראו, שמעו, ראו בטלויזיה, סברו שהם מתמצאים, הם מודים ומתוודים ש"אין כמו מראה עיניים", "לא ממש ידענו", "לא ממש הבנו".

דניאלה גורדון פעילה למען זכויות אדם במסגרת מחסום Watch במשך יותר מ-12 שנה. לבד מהדרכת הסיורים באנגלית היא חברת הנהלה, רכזת הקבוצה הירושלמית וחברת מזכירות. היא פסיכולוגית במקצועה ולטענתה היא מקדישה את זמנה למחסום Watch, לבכיה ולפסיכולוגיה, ובסדר זה.

הרצאות וסיורים וירטואליים

18 הרצאות / 795 משתתפים בישראל ובחו"ל

12 סיורים וירטואליים / 343 משתתפים

חברות מחסום Watch נפגשות בקביעות עם עיתונאים, קבוצות מדתות שונות, סטודנטים ואנשים בטיולים פרטיים בישראל. אנחנו גם מרצות לקבוצות בחו"ל. כמו כן, אנו מקיימות סיורים וירטואליים, כפי שמעידה דליה גולומב:

סיורים וירטואליים: מסע אל תוך מציאות הכיבוש

דליה גולומב

הסיורים הווירטואליים שואפים להשפיע על דעת הקהל נגד הכיבוש ונגד שליטתה של מדינת ישראל בפלסטינים מאז 1967.

הסיור הווירטואלי אמור להעניק למשתתפיו תחושה של סיור ממשי. הוא כולל סרטונים, תצלומים ומפות מלווים בהסברים קצרים. כך אנו יכולות להביא את המצב בגדה המערבית לאשורו אל תוך בתי מארחינו. הסיורים הווירטואליים מציעים לצופה מה שהתקשורת אינה מראה – כלומר את שגרת החיים והמציאות של הפלסטינים החיים תחת משטר צבאי.

הקהל הנוכח בסיור הווירטואלי מורכב מאנשים המעוניינים לקבל מידע מיד ראשונה אך טרם מוכנים או רוצים לצאת מהבית ולהשתתף בסיור בשטח. הסיורים הווירטואליים שלנו הם הזדמנות להגיע אל חלק מהציבור שאחרת לא נחשף באופן ישיר לכיבוש. המשוב ממשתתפי הסיורים הווירטואליים חיובי ומגלה קהל נסער מן המידע המוצג לו במשך הסיור.

הסיורים הווירטואליים החלו ב-2012. מאז ערכנו כבר 40 סיורים כאלה בבתים פרטיים ובמרכזים קהילתיים (בין 25 ל-40 משתתפים בכל פעם). הסיורים הווירטואליים אינם מתפרסמים, והידיעה על עריכתם מופצת מפה לאוזן ובהמלצות אישיות. השנה, לנוכח המתח הגובר בגדה, גברה מתמיד חשיבותם של הסיורים הווירטואליים והביקוש לפגישות אלה ממשיך לגדול.

דליה גולומב הייתה מחנכת כל חייה, מתחומי המוסיקה ועד פלדנקרייז ועד להדרכת סיורים במחסום Watch. דליה הצטרפה למחסום Watch בשנת 2003 והייתה אחת ממקימות התנועה באזור המרכז. היא הייתה "סדרנית העבודה" של האזור וארגנה את המשמרות למחסומים. ב-2008 היא החלה להדריך סיורים של קבוצות ישראלים ואורחים מחו"ל. היא הקימה את "הסיורים הווירטואליים" שהיא מגישה כבר שלוש שנים, ובנוסף לכל אלה היא היום אחת משתי הרכזות של אזור המרכז.

הגברת המודעות בקרב ישראלים צעירים

19 סיורים / 880 משתתפים

8 הרצאות - דיונים / 650 משתתפים

חברות מחסום Watch בשיחה עם צעירים

צילום: אנטיה שדה

זו השנה השנייה שאנו מקיימות פעילויות מכוונות לצעירים. אנו בונות קשרים ויוצרות התקשרויות עם מכללות קדם צבאיות, עם בתי ספר תיכוניים ועם סטודנטים באוניברסיטאות במטרה לפתוח דיון בנושא הכיבוש. אנו נוכחות בכך שמוסדות בהם ביקרנו ב-2014 חוזרים ומבקשים שנבוא שוב, ואנו מקוות לקדם פרויקט זה משנה לשנה.

הניסיון שלנו במפגשים עם אנשים צעירים משכנע אותנו יותר מתמיד בחשיבות הסיורים והדיונים שאנו מקיימים אתם. ישראלים צעירים חסרים בהכרה ובהבנה של ערכי דמוקרטיה, זכויות אדם, זכויות מיעוטים וגזענות. קיים צורך דחוף לדון בנושאים אלה. מתגובות הצעירים המכירים בחשיבות המפגש עם הפלסטינים ועם המחסומים אנו למדודות שלחשיפה אליהם בסיורים יש חשיבות מרובה.

היכולת שלנו לתת מענה לציפיות ואולי אפילו לספקות של המכללות הקדם צבאיות הוכיחה את עצמה. המכללה הקדם צבאית 'תלם' ביפו, תחזור לסייר אתנו במחסומים לאחר שהתרשמה מאד ממפגש שקיימנו עם חניכיה בסוסיא. הצוות שלנו באזור הדרום תכנן בקיץ את המפגשים לשנה האקדמית 2015-2016. הצוות, שתוגבר ע"י מתנדבות מהאזורים

אירוע בסגנון "הייד פארק" בעיר הדרומית ירוחם, הזדמנות למפגש עם מאות צעירים
צילומים: רחלה חיות

השונים, פנה למכללות קדם צבאיות ולאוניברסיטאות במטרה להציג בפניהם את הסיוורים וההרצאות המיועדים לצעירים. נפגשנו עם מנהל "גימנסיה הרצליה" וערכנו בה הרצאה/דיון עם כיתת תלמידים. כתוצאה, הוזמנו להיפגש עם תלמידי 14 הכיתות בשכבות י"א ו-י"ב. תכננו עבור כיתות אלה תכנית ייחודית ומעניינת. בחודש דצמבר, בחג החנוכה, נסענו דרומה לירוחם כדי להיפגש לשיחות במשך כ-4 שעות עם כ-1000 צעירים מתנועת הקיבוצים מכל רחבי הארץ, באירוע שהיה מעין "הייד פארק" ובו השתתפו גם תנועות אחרות. ניפגש עם המארגנים של האירוע לצורך תכנון סיוורים ודיונים מקיפים יותר.

לצערנו, מנעה מאתנו התעוררות האלימות האחרונה להוציא סיוורים לגדה המערבית. אנו מחכות לשכחת הסערה כדי להמשיך בהם.

תקשורת

ידיעות על מחסום Watch בתקשורת

לעורר את עניינה של התקשורת בנעשה בשטחים הכבושים - סוגיה זו עודנה אתגר עצום. ב-2015 כמה מהדוחות שלנו שימשו עיתונאים מכובדים כחומר רקע בכתיבה ופרסום ידיעות שלנו בעיתונות המקומית. האתגר נותר בעינו - להמשיך ולקיים עניין בנעשה תחת הכיבוש ולמצוא דרך להביא זאת לערוצי תקשורת נוספים בעיתונות הכתובה ובטלוויזיה.

ב-2015 מחסום Watch הוזכר ביותר מ-100 ידיעות בתקשורת המקומית והבינלאומית כאחת. ידיעות חדשותיות, מכתבים למערכת, מאמרי דעה, קטעי וידאו ו/או ראיונות סופקו, נכתבו או תווכו על ידי מחסום Watch, או התייחסו לארגונו. (לרשימת ערוצי תקשורת מלאה).

<http://www.machsomwatch.org/%D2%םימוכים>

שמחנו לקרוא בעיתון "הארץ" שבמאית הקולנוע שירה גפן ציינה שניסיונה כמתנדבת במחסום Watch היווה את ההשראה לסרטה **בורג**.

האתר באינטרנט

45,462 ביקורים, 30,626 משתמשים

האתר שלנו משמש כבסיס נתונים חשוב של מידע על הגבלות חופש התנועה של הפלסטינים ע"י שלטונות ישראל וההפרות הבלתי פוסקות של זכויות אדם. באתר מתפרסמים כל הדוחות והתצלומים מן המשמרות. בנוסף למתנדבות הכותבות את הדוחות ומצלמות, יש לנו צוות מתרגמות/ים ומשתילות את החומר באתר.

ב-2015 נעשה מאמץ נרחב לרענן ולשדרג את האתר על ידי מתנדבות מחסום Watch. האתר היה למושך יותר, נוח יותר למשתמש, שיפר את נוחות החיפושים בו ותכניו הורחבו. הגישה לכל הדוחות שאסף הארגון מאז 2003 נשארת פתוחה. בנוסף, אנו מתכננות לפרסם יותר סרטוני וידאו קצרים שיוסרטו על ידי המתנדבות בזמן המשמרות, ונקווה שנוכל לספק גם כתוביות תרגום לרוסית וערבית בכמה מהחומרים המועלים באתר.

הרשתות החברתיות

3027 עוקבים בפייסבוק

מחסום Watch עושה שימוש ברשתות החברתיות, בעיקר בפייסבוק, כדי להגיע אל קהל מגוון ולהשפיע על דעת הקהל בנוגע למחסומים ולכיבוש. בשלב זה דף הפייסבוק של מחסום Watch הוא בעברית בלבד. אנו משתמשות בפייסבוק כעוד אמצעי של פרסום הדוחות השוטפים וכדי לחלוק עם קהל נרחב יותר את התקדמות המטרידות ביותר והאירועים החשובים שאנו פוגשות בעבודתנו. חברות מחסום Watch משתמשות גם בדפי הפייסבוק האישיים שלהן כדי לחלוק מידע על מחסום Watch עם אנשי הקשר שלהן.

ליצירת קשר:

אתר האינטרנט שלנו: <http://www.machsomwatch.org>

פייסבוק: <https://www.facebook.com/machsomwatch>

דואר אלקטרוני: friendsofmachsomwatch@gmail.com

מבנה הארגון

מזכירות, אורג, דירקטוריון

חברות מחסום Watch בכינוס מליאה

צילום: נורית פופר

במהלך שנת 2015 **מזכירות** מחסום Watch נפגשה אחת לחודש והתמקדה בסוגיות ארגוניות, משפטיות ותקציביות כנדרש, כדי ליישם ולבצע את פעילות מחסום Watch.

האורג (כינוס מליאה המקבל החלטות ומורכב מכל הפעילות של מחסום Watch) נפגש ארבע פעמים במשך 2015. פגישות אורג התמקדו בהשגת פרספקטיבה רחבה יותר על המצב המדיני הנוכחי. מרצים אורחים היו **שאול אריאלי**, אחד מהמומחים המובילים בישראל על קביעת גבול עתידי בין ישראל ופלסטין ותוואי גדר ההפרדה; פרופסור להיסטוריה **גדי אלגזי**; עו"ד לזכויות אדם בינלאומיות **מיכאל ספרד**; הסופרת ועיתונאית **עמירה הס**, והסוציולוגית **ד"ר שרית הלמן**. דוברים אלה עזרו למקד את דיוני מחסום Watch תוך שאנו סוקרות את מכלול פעילותנו לקראת 2016, השנה ה-15 לקיום פעילותנו לזכויות אדם.

ה**דירקטוריון** של מחסום Watch הרשום כעמותה בשם **'קרן נשים לזכויות אדם'**, נפגש כנדרש על פי חוק וטיפל בסוגיות ביקורת ומשפט.

ייצוג משפטי

מחסום Watch מיוצגת ע"י משרד עורכי דין **גבי לסקי ושות'**. המשרד מספק למחסום Watch סיוע משפטי, מייצג חברות מחסום Watch לפי הצורך כשהן מאותגרות ע"י השלטונות ובין היתר עוזרים לנו לקבל אישורים להיות נוכחות בבתי המשפט הצבאיים בפתח תקוה.

חברות

מספר חברות מחסום Watch המשתתפות באופן פעיל בפעילות הארגון הוא 250-275 נשים. בנוסף, למעלה מ-700 נשים (בהן חברות פעילות ואלה שאינן פעילות) מכותבות לרשימת הדיוור שלנו. כבכל שנה הצטרפו מספר חברות חדשות לתנועה, חלקן אחרי שהשתתפו בסדורים שלנו.

התורמים ב-2015

אנו מכירות תודה על התמיכה שקיבלנו בשנה החולפת מתורמים פרטיים ומהקרנות והארגונים הבאים:

AJ Muste Institute

Anonymous Donors

Delegation of the European Union to Israel

Firedoll

New Israel Fund

Royal Norwegian Embassy

Open Society Foundation

Peace and Justice Fund

SBSCF Fund

Women's Day of Prayer- Germany

Women's Inter-Church Council - Canada